

ARKEOLOGISK SCHAKTNINGSÖVERVAKNING 2020

Mats Nilsson

BOPLATS SLÖINGE 102:1/L1997:5212

Hallands län, Falkenbergs kommun, Slöinge socken, Slöinge 4:38

RAPPORT KULTURMILJÖ HALLAND 2020:91



STIFTELSEN HALLANDS LÄNSMUSEER



Stiftelsen Hallands Läns museer, Kulturmiljö Halland

Uppdragsverksamheten, Halmstad 2020

Arkeologisk schaktningsövervakning 2020

Bild framsida: Översiktsbild av schaktnings- och undersökningsområde mot söder. Slöinge

102:1/L1997:5212, fastighet Slöinge 4:38. Foto: 2020-76-6. Foto: Mats Nilsson.

Grafisk form och layout: Anders Andersson.

Kartor ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet.

Ärende nr ms2006/02316.

INNEHÅLL

Sammanfattning	5
Bakgrund	5
Topografi och fornlämningsmiljö	5
Syfte och metod	6
Resultat	7
Tolkning	7
Åtgärdsförslag	7
Referenser	7
Tekniska och administrativa uppgifter	8
Rapporter från Kulturmiljö Halland 2020	10

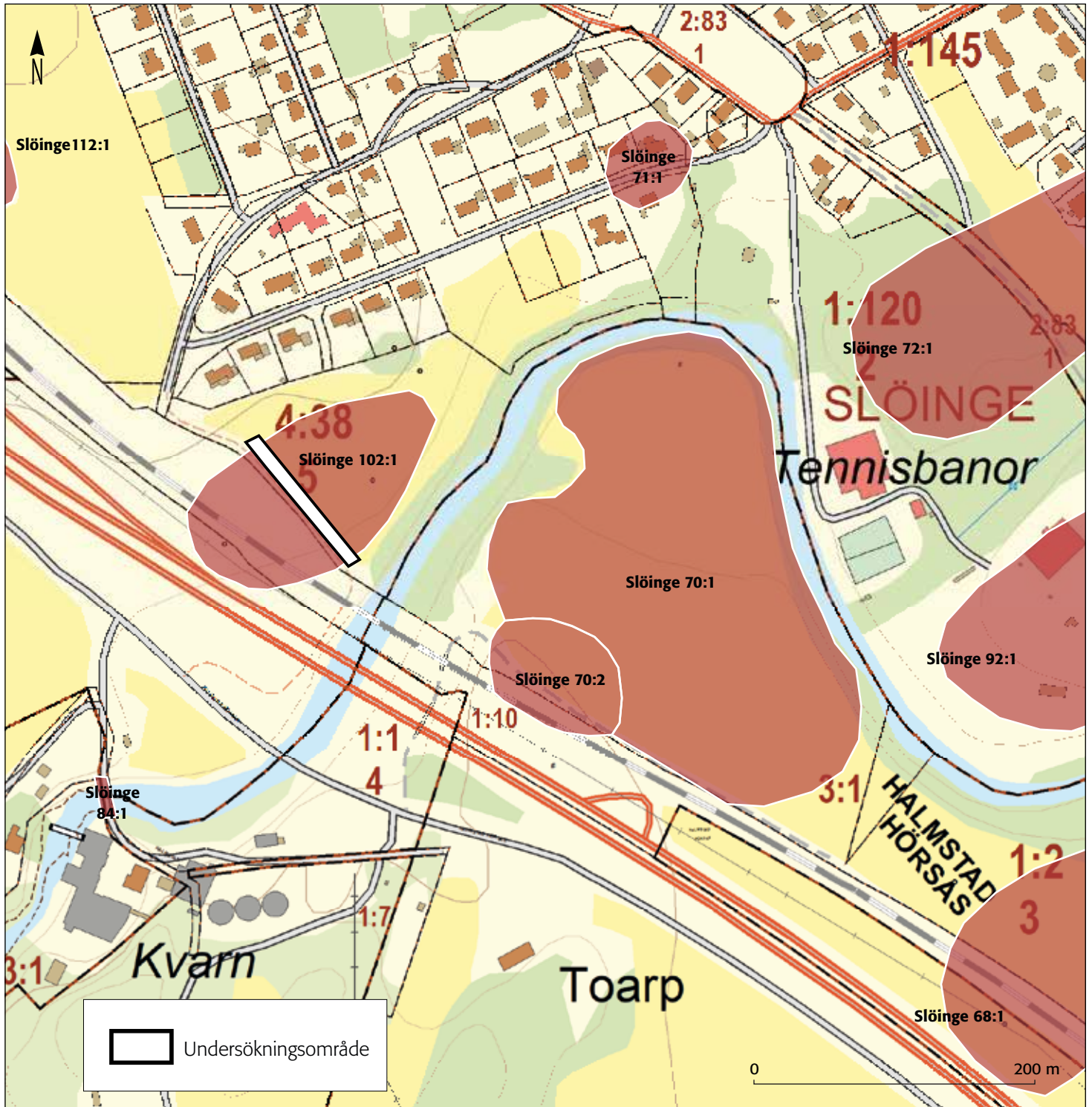


Fig 1. Utsnitt av fastighetskartan visande undersökningsområdet med intilliggande fornlämningar markerade. Skala 1:4000.

SAMMANFATTNING

Kulturmiljö Halland har på uppdrag av Berte Quarn AB utfört en schaktningsövervakning inom del av fornlämning Slöinge 102/L1997:5212 på fastighet Slöinge 4:38 i Falkenbergs kommun. Orsak till schaktningsövervakning är att företaget Berte Quarn AB genomför förläggning av vattenledningar genom fornlämningen. Syftet med arkeologisk schaktningsövervakning är att undersöka om arkeologiska anläggningar berörs av ett schaktningsarbete. Schaktningsövervakningen skedde under två dagar 2020-12-02 och 2020-12-03, längs ett 140 meter långt och 2 meter brett samt 1,1 meter djupt ledningsschakt. Inga arkeologiska anläggningar påträffades i ledningsschaktet, men fynd av keramik och naturligt förekommande flinta i marken hittades i undersökningsområdet. Fynden ökar fornlämningens potential som intressant förhistorisk boplats. Kulturmiljö Halland förordar att en förundersökning genomförs i den nordöstra delen av fastighet Slöinge 4:38, där fornlämning Slöinge 102/L1997:5212 ingår i händelse av att platsen blir aktuell för exploatering.

BAKGRUND

Kulturmiljö Halland har på uppdrag av Berte Quarn AB utfört en schaktningsövervakning inom del av fornlämning Slöinge 102/L1997:5212 på fastighet Slöinge 4:38, enligt Länsstyrelsens beslut 431–686–2020. Orsak till ingrepp i fornlämning och till schaktningsövervakning är att Berte Quarn AB avser förlägga ledningar för vatten och spillvatten på en sträcka av 360 meter väster om Suseån inom fastighet Slöinge 4:38 i Falkenbergs kommun. Ledningsförläggningen kommer därmed att korsa boplatslämning Slöinge 102/L1997:5212, på en sträcka av cirka 100 meter.

TOPOGRAFI OCH FORNLÄMNINGSMILJÖ

Fornlämning Slöinge 102/L1997:5212 är belägen i ett terrassläge som sluttar åt sydöst från 25 meters höjd ned

mot Suseån till 20 meter över havet. Genom fornlämningen sträcker sig en gång- och cykelväg som delar lämningen i en sydvästlig och en nordöstlig del. Vid inventering av lämningen har tidigare hittats keramik med snörornametik, en pilspets och ett antal redskap i flinta. Fornlämningen har ursprungligen omfattat ungefär 16.000 kvadratmeter, innan den sydvästra delen av lämningen blev undersökt och borttagen år 1991, i samband med tillkomst av Väst kustbanans dubbelspår och motorväg E6. Den kvarvarande nordöstra delen av fornlämningen har ej undersökts. Området kring Suseån böljar i ett småbrutet åkerlandskap med förekomst av ett flertal boplatser och gravar. Jordarterna intill undersökningsområdet består av älv- och svämsediment, silt samt postglacial sand. Cirka 100 meter sydöst om undersökningsområdet har ett stort antal lämningar från senneolitikum, bronsålder och järnålder påträffats vid en arkeologisk undersökning

av fornlämning Slöinge 70:1/L1997:5360 år 1990, på motsatt sida om Suseån, (Strömberg B 1993). Även i den intilliggande lämningen Slöinge 70:2/L1997:5361 har fynd och boplatslämningar från yngre stenålder hittats. Stenåldersfynd har också hittats mellan 500 och 700 meter uppströms Suseån (Slöinge 68:1/L1997:5209, Slöinge 72:1/L1997:5515 och Slöinge 92:1/L1997:6234). Ungefär 300 meter norr om undersökningsområdet finns ytterligare fornlämningar i form av en stenåldersboplats med fynd av yxor, pilspetsar och skrapor i bergart och flinta (Slöinge 71:1/L1997:5362). Nordväst om undersökningsområdet finns också en gårdstomt, (Slöinge 112:1/L1997:6358) markerad på storskifteskartan från år 1784.

SYFTE OCH METOD

Syftet med den arkeologiska undersökningen som utförs genom schaktningsövervakning är att ta reda på om arkeologiska anläggningar och fynd berörs av schaktningsarbetet för vattenledningarna. I undersökningen ska ett representativt antal påträffade arkeologiska anläggningar undersökas. Resultatet från utredningen ska kunna användas vid Länsstyrelsens fortsatta tillståndsprövning och utgöra underlag inför eventuella kommande arkeologiska åtgärder. Resultaten ska också kunna användas som underlag i företagarens vidare planering.

Schaktningsövervakningen genomfördes under två arbetsdagar i december 2020-12-02 och 2020-12-03

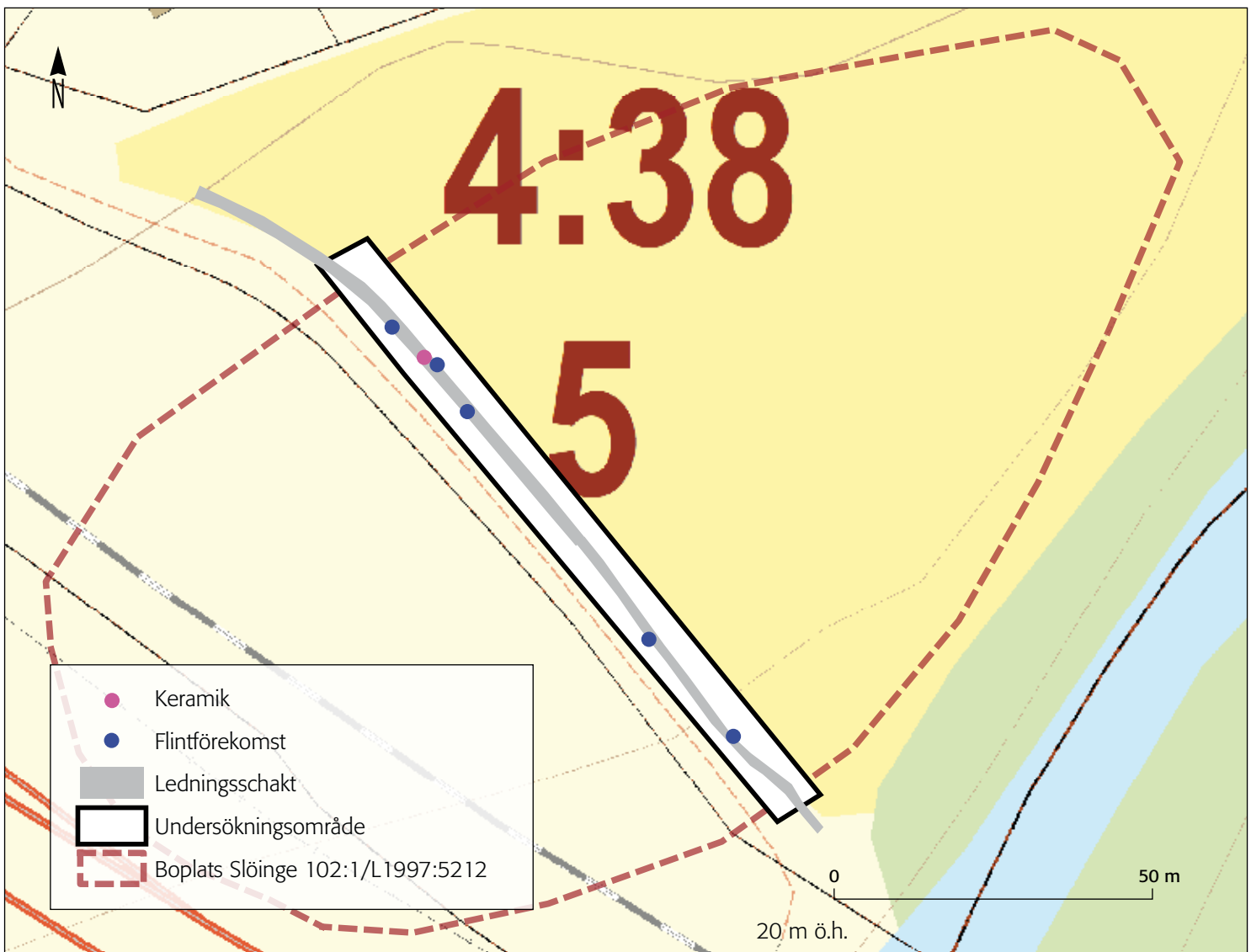


Fig 2. Utsnitt av fastighetskartan med undersökningsområde, ledningsschakt och fynd markerade. Skala 1:1000.

genom att en arkeolog följde schaktningsarbetet för att observera om arkeologiska anläggningar eller fynd förekom i ledningssträckningen. Ledningsschakt och påträffade fynd mättes in digitalt med GPS. Digital dokumentation finns tillgänglig i Intrasiprojekt Slöinge202049S. Digitala fotografier har arkiveringsnummer 2020-76- (1-09).

RESULTAT

Undersökningsområdet för ledningsförläggningen i fornlämning Slöinge 102/L1997:5212 var cirka 110 meter långt och drygt 7 meter brett. Det sträckte sig i nordvästsydostlig riktning. Mellan ledningsschaktet och befintlig gång- och cykelväg finns tidigare grävda schakt för el-, tele- och gasledning. Ledningsschaktet för vattenledningen kom därför att förläggas nordost om dessa. Ledningsschaktets längd grävdes totalt 140 meter till en bredd av 2 meter och med ett djup på 1,1 meter. Jordmånens djup var 0,3–0,4 meter med ett underliggande 0,7 meter djupt siltigt sandlager. Under sanden vidtog postglacial lera. Schaktningsbevakningen fortsatte längs med hela schaktets längd i syfte att kontrollera om arkeologiska lämningar skulle förekomma även utanför markerad fornlämning.

Inga arkeologiska anläggningar påträffades. Däremot hittades flinta i form av frostsprängd och obearbetad flinta vid fem tillfällen inom undersökningsområdet. Flintförekomsterna har mätts in och deras lägen är markerade i fig 2 men de har ej tillvaratagits. I den nordvästra delen av undersökningsområdet hittades en mindre keramikskärva från ett oxidationsbränt och relativt grovmagrat kärl. Fyndet har markerats i fig 2. Det har tillvaratagits och fått fyndnummer VM 300 048, (F1).

TOLKNING

Fornlämning Slöinge 102:1/L1997:5212 är placerad i ett för boplatser bra läge intill ett vattendrag. Tidigare påträffade fynd inom fornlämningen tillsammans med förekomst av flinta i marken och fynd av keramik stärker fornlämningens potential som boplatser och viktig lokal i anslutning till de övriga boplatserlämningarna Slöinge 70:1/L1997:5360, 70:2/L1997:5360, 71:1/L1997:5362, 72:1/L1997:5515, 92:1/L1997:6234 och 68:1/L1997:5209 i närområdet.



Fig 3. Profilbild av ledningsschaktet mot öst visande överst ett gräsbeväxt matjordslager, med ett underliggande siltigt sandlager. Under detta vidtog ett lerlager. Foto: Mats Nilsson. (Fotonummer 2020-76-07).

ÅTGÄRDSFÖRSLAG

Kulturmiljö Halland förordar att en arkeologisk förundersökning genomförs i händelse av exploatering av den del av fastighet Slöinge 4:38 där fornlämning Slöinge 102:1/L1997:5212 är placerad.

REFERENSER

Strömberg B. 1993. Med bidrag av Sjögren K-G. *Halland, Slöinge socken, RAÄ 70:1 och RAÄ 116*. Arkeologisk undersökning 1990. Uppdragsverksamheten Halmstad 1993. Riksantikvarieämbetet UV-väst.

TEKNISKA OCH ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Länsstyrelsens beslutsnummer: 431-686-2020.

Eget diarienummer: 2020-49.

Uppdragsgivare: Berte Qvarn AB.

Utförandetid: 2020-12-02 och 2020-12-03.

Personal: Mats Nilsson (projektledare), Jan Carlsson Getinge Gräv AB och Jonas Andersson CV Entreprenad AB.

Koordinatsystem: Sweref 99 TM.

Höjdsystem: RH 2000.

Läge: Halland, Falkenbergs kommun, Slöinge 4:38. Koordinater X 6302932,91 /Y 358892,56.

Undersökt: 142 löpmeter motsvarande 260 kvadratmeter.

Dokumentation: Schakt och fynd mättes in med GPS. Digital information finns tillgänglig i Intrasiprojektnummer Slöinge202049S. Digitala fotografier har fotonummer 2020-76- (1-09).

Fynd: Keramik F1. I väntan på fyndfördelning har fyndet preliminärt tilldelats VM 300 048.

Datering: -

RAPPORTER FRÅN KULTURMILJÖ HALLAND 2020

2020:01	Lögnäs Skummeslöv RAÅ 39 och 41, Ark. slutundersökning.	2020:44	Arkeologisk utredning inom Tofta 2:2. Varbergs kommun.
2020:02	Nio fornlämningar längs Suseån, Ark. förundersökning.	2020:45	Apelviksgården, omläggning av stråtak. Antikvarisk medv.
2020:03	Ett hål i Hamngatan, Halmstad, Ark. schaktningsövervakning	2020:46	Professorn 7, Hotell Gästis i Varberg, Antikvarisk förundersökning
2020:04	Boplatsaktiviteter fr. tidigneolitikum och romersk järnålder invid bronsåldershög Kvibille RAÅ 35:1	2020: 47	Folkvandringstid, Vendeltid & Vikingatid, Kvibille 21:1, Ark. förundersökning
2020:05	Medeltida lämningar i Storgatan, Halmstad	2020:48	Boplatslämningar i Hasslöv, Hallands län, Laholms kommun, Hasslövs socken, Ark. utredning
2020:06	Dagsås kyrka, textiltförvaring och åtgärder i sakristian	2020:49	Gravar och boplatser invid Kistinge deponi, Eldsberga socken, Ark. utredning
2020:07	Dagsås kyrka, nytt pentryskåp	2020:50	Villa Örnvik, Eketånga 2:71, Halmstad, Antikvarisk förundersökning.
2020:08	Rosenedskolan uthus, Folkskolan 1, antikvarisk förundersökning	2020:51	Kvarnadalen i Sällstorp, Vård- och underhållspan
2020:09	Landa kyrka, nytt styrsystem	2020:52	Landa kyrka, mögelsanering
2020:10	Landa kyrka, belysning	2020:53	Societetshuset i Varberg, antikvarisk konsekvensutredning
2020:11	Grev Kristoffer 13, antikvarisk förundersökning inför renovering	2020:54	Långanskogen, vård- och underhållsplan
2020:12	Grunnarp 3:12. Underlag inför tillståndsansökan för ändring av byggnadsminne.	2020:55	Göingegårdens smedja, Antikvarisk förundersökning
2020:13	Trönninge 7:47 Förenklad ark. utredningsrapport	2020:56	Falkenbergs stadshus, ändring av ventilation
2020:14	Vattenledning Åled-Oskarström, Enslövs socken. Ark. utredning, steg 1.	2020:57	Ny spillvattenledning i Skrea. Ark. utredning
2020:15	Veddige kyrka, invändig ändring, antikvarisk konsekvensbeskrivning	2020:58	Lugnarihögen, renovering av gravhög och stuga
2020:16	Lindbergs kyrka, framtagande av bemålat brädtak, antikvarisk förundersökning	2020:59	Boplatslämningar inom Altona 2:1 och 4:34. Ark. utr.
2020:17	Enslövs kyrka begravningsplats, Ark. utredning inför utökande av Enslövs kyrkas gravplats.	2020:60	Odlingen, Tönnersjö 4:2, Dokumentation inför rivning
2020:18	Senmedeltida odlingshorisonter, en stenläggning och nyare tids avfall. Halmstad. Ark. förundersökning och undersökning.	2020:61	Excellensen 2, Fasad- och markförändring
2020:19	St Laurentii kyrka. Utvändig renovering	2020:62	Arkeologisk utredning av Boberg 8:27
2020:20	Tröinge 2:62 Vinbergs socken, Ark. utredning.	2020:63	Arkeologisk utredning av fastigh. Mellby 5:44 i Södra Mellby, Laholms kommun
2020:21	GC-väg mellan Vinberg och Bergagård. Ark. utredning.	2020:64	Landeryds godsmagasinet, underlag inför renovering
2020:22	VA-ledning Eftra kyrkby-Långasand Ark. förundersökning och slutundersökning.	2020:65	Hunnestad 5:24 och 5:13. Ark. utr.
2020:23	Knobesholms tunnbinderi.	2020:66	Svenstorps mejeri. Renovering av fönster, etapp 2.
2020:24	Övraby - Det äldsta Halmstad. Ett medeltidsarkeologiskt forskningsprojekt.	2020:67	Vinbergs prästgård, renovering av fasad
2020:25	Hyltebruks kyrka, Utvändig renovering	2020:68	Nya fornlämningar på Galgberget, Halmstad stad, Ark. utr.
2020:26	Tönnersjö kyrka, Renovering av fönster	2020:69	Österskans, Halmstad. Ark. förundersökning
2020:27	Nybyggnation hästgård Risarp Harplinge. Ark. utredning.	2020:70	Nösslinge kyrka, klimatanpassing
2020:28	Förundersökning i avgränsande syfte Skrea 110, Ark. förundersökning.	2020:71	Nösslinge kyrka, borttagande av bänk
2020:29	Boplats- och härdområden. Trönningenas, Lindbergs socken. Ark. förundersökning av L2018:392, L2018:820, L2018:821, L2018:822.	2020:72	Lugnarihögen inför renovering, Hasslöv socken, Ark. undersökning
2020:30	Kyrkogårdarnas historia, vård och underhåll, bilaga till kulturhistoriska inventeringar i Falkenbergs pastorat	2020:73	Bårarps stenbrott, Steninge och Rävinge. Ark. fältinventering
2020:31	Inventering inför planerad deponi. Varbergs kn, Veddige sn. Ark. inventering	2020:74	Knäreds kyrka, ommålning av utvändiga snickerier
2020:32	Jutanområdet, Antikvarisk förundersökning	2020:75	Vippentorpet, omläggning av halmtak
2020:33	Planområde Himle och Fun City, Spannarp socken, Ark. utredning	2020:76	Frillesås-Rya 4:17, Frillesås socken, Ark. utr.
2020:34	Utredning inför GC-väg utmed väg 613 mellan kustvägen och Harplinge samhälle. Harplinge socken, Ark. utredning.	2020:77	Slätteryds byskola, takrenovering mm.
2020:35	Söndrums församlingsgård, antikvarisk förundersökning	2020:78	Centralstationen i Halmstad, färgundersökning
2020:36	Efterunders. och återställning av plundringsgrop intill Krokstenen, Örelid. Laholm, Tjärby sn, Ark. efterundersökning.	2020:79	Lindbergs kyrka, exteriör och interiör restaurering
2020:37	Skottorps slott. Restaurering	2020:80	Lindbergs kyrka, bemålat brädtak
2020:38	Kristineheds manbyggnad. Kulturhistorisk utredning	2020:81	Färjeterminalen i Varbergs hamn
2020:39	Laholm RAÅ 142, Laholms stad, Lagaholm 4:1, RAÅ 19:1, RAÅ 142:1, Ark. schaktningsövervakning	2020:82	Abilds kyrkogård, kulturhistorisk inventering och bevarandeplan, uppdatering
2020:40	Krutkällargången, Halmstad kommun och stad, Bastionen Norre Katt, RAÅ 33:1, Ark. schaktningsövervakning	2020:83	Asige kyrkogård, kulturhistorisk inventering och bevarandeplan, uppdatering
2020:41	Kv Jungfrun, Oxen och Hästtorget, Laholm. Förslag till planbestämmelser.	2020:84	Eftra kyrkogård, kulturhistorisk inventering och bevarandeplan, uppdatering
2020:42	Spannarp Östra, Spannarp socken, Ark. utredning	2020:85	Årstads kyrkogård, kulturhistorisk inventering och bevarandeplan, uppdatering
2020:43	Fem provborrhål inom Österskans. Halmstad kommun, Österskans 1 och Halmstad 6:31. Ark. kontroll.	2020:86	VA Tönnersjö-Perstorp. Ark utr.
		2020:87	Susegården, miljökonsekvensbeskrivning kulturmiljö
		2020:88	Radiobyn Grimeton, antikvarisk utredning
		2020:89	Slottsmöllan, inför ny detaljplan. Byggnadsantikvarisk utredning
		2020:90	Skrea 8:5, Lyckan. Ark. utr.
		2020:91	Boplats Slöinge 102:1/L1997:5212. Ark. schaktningskontroll.



KULTURMILJÖ
HALLAND

POSTADRESS: TOLLSGATAN 7 | 302 32 HALMSTAD | TEL: 035-19 26 00

E-POST: KANSLI@KULTURMILJOHALLAND.SE | HEMSIDA: WWW.KULTURMILJOHALLAND.SE